

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOS

SOROZAT –
FRISS FORGÁCSOK

MOZART, A MATEK ÉS A KUKÁSOK

◆ Vitába keveredtem egy kedves, idős bécsi hölgygel. Hallott egy előadást arról, hogy *Mozart* zenéje tiszta matematika, de állította, hogy ez nem lehet igaz, ez számárság, ez ellen minden porcikája berzenkedik. A zene tiszta ÉRZÉS, ne legyen benne semmi matematika!

Az osztrák fővárosba úgy keveredtem, hogy megtisztelő felkérésre örömmel nyitottam meg a Magyar Kultúra Napját, utánam *Novák Jancsi* zenekara és a *Kaláka* együttes zenélt, sok bécsi magyar pedig egész kótyagosan köszöngette az élményt, rég hallottak ilyen sok szép magyar szöveget, mondták.

Az idős hölgyet két falat pörkölt és egy tálka csokihab közt kénytelen voltam kiábrándítani, közölve vele, hogy a most hallott sok szép vers alkotói is nagyon komoly matematikai kombinatorikát végeztek, az írás mindig ezzel jár, enélkül nincs semmi, csak parttalan ömlengés, furcsa kátyvasz, amelyben a hatáselemek lerontják egymást, mindenféle lődöznek vaktában, akár egy megvadult petárda. Bizony, egy szöveg mindig indul valamerről, épül valameddig, és bezárul valahogy. Kiszámított rendszer szerint. *Ottlik Géza*, aki matematikát tanult, és bridzs-tankönyvet is írt, így fogalmazott: „*Matematika nélkül ma már nincs filozófia; filozófia nélkül nincs költészet, irodalom.*”

Bach, Babits, Rilke és *Mozart* persze nyilván nem az ujjain számolgatta, hogy kijöjjön a szótagszám vagy a kontrapunkt, valószínűbb, hogy a rengeteg művészeti gyakorlástól az agyukba épített szoftver szinte önkéntelenül tette helyére az arányokat. Más kérdés,

hogy *Weöres Sándor* vagy *Tóth Krisztina* végig bukdácsolt matekból, hiszen a művészeté másfajta matematika.

A minapi Lyukasóra Klub-esten *Györgyi Anna* színésznő barátunk hasonlóról számolt be a saját szakmáját illetően. Fiala titánként ő is mindig tízezer fokon akart égni, és vállat vont a nagy öregek bölcselkedésére, miszerint pontosan kell adagolni, érdemes takarékoskodni, ki kell számolni a hatást, szinte patikamérlegben. Idővel *Anna* is rájött, hogy bizony, akár egy gépezetet, úgy kell mozgatni a nézői figyelmet, használni az alkotói eszközöket, különben nem jöhet létre minden este az eleven mű. *Lator László* *Weörest* idézte, aki szerint profi alkotó megtanulja úgy kapcsolgatni az ihletet, mint a zseblámpát. Azzal a sajnálatos kiegészítéssel, tettem hozzá, hogy ez a zseblámpa időnként érintkezési hibás, és akkor aztán bukfeneczeni, trükközni kell szaktudásunkat felhasználva, hogy ki ne derüljön: a király meztelen.

Egy kalandos életút, ha rosszul van megírva, hatásvadász komédiázásnak tűnik. Másfelől viszont olyan emberek, mint *Joyce* vagy *Proust*, akikkel lényegében nemigen történt más, mint hogy élték a földön átlagos életüket, egészen elképesztő emberi mélységekig hatolnak. A kukások, a baleseti sebészek, a tömeggyilkosok, az idegenlégiósok lennének a legjobb írók, ha minden a megélt anyagon múlna. Ezzel szemben a legjobb írók a legjobb írók, mert ők tudnak a legjobban írni. Jobban megfogalmazzák mások sorsát, mint az események tanúi maguk. ◆

KISBABÁT VÁRSZ? KÉRDÉSED VAN?

TÖLTSD LE AZ ÉDES KISBABÁM
MOBIL ALKALMAZÁST, IGÉNYELD ÁTVEVŐKÓDODAT,

ÉS VEDD ÁT INGYENES PROMOBX VÁRANDÓSCSOMAGODAT
AZ **alma**
gyógyszertárak -BAN!

AZ ELSŐ PILLANATTÓL...

www.promobox.hu
varandoscsoomag@promobox.hu

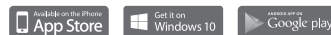
PromoBox

Ha újság, akkor **DigitalStand**

KEDVENC LAPJAIID EGY KATTINTÁSRA!

WWW.DIGITALSTAND.HU

Kínálatunkból: